

Näkökulmia tehtävien ja kuvien käsittelyyn

14. Euroopan unioni ja talouden globalisaatio

Kuvatehtävä (s.120)

Pohdi, miten Euroopan unionissa voitaisiin nykyistä tehokkaammin auttaa köyhimpiä maita ja syrjäytyneimpiä kansalaisia.

- Aluepolitiikan varoja voitaisiin kohdentaa selkeämmin hankkeisiin, jotka parantavat työllisyyttä ja pysyvää hyvinvointia.
- Panostukset koulutukseen ja uudenaikaiseen teknologiaan luovat pitkällä aikavälillä tehokkaammin talouskasvua kuin panostukset alkutuotantoon.
- Kansalaisyhteiskunnan ja oikeusvaltion vahvistaminen puolestaan vähentää maassa väärinkäytöksiä (esim. taloudellisia).

Kuvatehtävä (s. 123)

Tulkitse pilakuvan sanoma.

- Koira symboloi rahoitusmarkkinoita.
- Mies symboloi eurooppalaista virkamiestä tai talouden asiantuntijaa.
- Koira on käynyt aiemmin miehen kimppuun, sillä miehen vaatteet ovat riekaleina ja hänellä on verinaarmuja.
- Mies lähestyy koiraa kädessään suunnitelma eurokriisin hoitamisesta.
- Koira makaa paikallaan, mutta irvistelee hampaitaan ja on valmiina puremaan.
- Mies empii silittää koiraa ja yrittää vakuuttaa itselleen, että koira on kiltti.
- Pilakuva ottaa siis kantaa eurokriisiin ja Euroopan rahoitusmarkkinoiden epävakauteen.
- Kriisi pitäisi kesyttää, mutta markkinat ovat oikukkaat eikä selkeää suunnitelmaa ongelman ehkäisemiseen ole.
- Kuvan voi tulkita myös niin, että finanssimarkkinat haluavat toimia vapaasti, eivätkä pidä siitä, että niiden vapautta aletaan rajoittaa poliittisilla päätöksillä tai suunnitelmilla.

Kuvatehtävä (s. 126)

Millä tavalla graffititeksti ottaa kantaa tilanteeseen?

- Graffitin tekijä vastustaa sitä, että Kreikan talouden tukijat asettavat ehtoja tukemiselle.
- Graffitissa kehoitetaan jättämään osa lainoista maksamatta ja toivotaan, että Kansainvälinen valuuttarahasto IMF jättäisi Kreikan rauhaan.
- Vaihtoehtoinen tulkinta: graffiti vastustaa IMF:ää, koska sen avun ehtona ovat olleet leikkaukset, joihin kuvan sakset viittaa. Dynamiitti puolestaan symboloi säästöjen ja lainaehtoien tuhoisaa vaikutusta Kreikan yhteiskuntaan.

Tehtävä 1

Mitä taloudellista hyötyä integraatiosta on ollut Euroopan unionin jäsenmaille?

- Euroopan unionin alueella vapaakauppa toimii hyvin ja se on tehostanut taloutta.
- Neljä vapautta mahdollistavat talouden resurssien tehokkaan käytön.
- Tavallisen kansalaisen toimintamahdollisuudet ovat parantuneet neljän vapauden myötä. Opiskelu ja työnteko toisessa EU-maassa on helpottunut ja lisääntynyt.
- Euroalueen korkotaso on pysynyt matalana ja vakaana. Myös euron ulkoinen arvo on ollut melko vakaa.

Tehtävä 2

Pohdi, mikä EU:n neljästä vapaudesta on hyödyttänyt sinua eniten.

- Opiskelijan oma vastaus.

Tehtävä 3

Suomi on melkein joka vuosi nettomaksaja unionissa.

a) Mitä se tarkoittaa?

- Suomi maksaa unionille jäsenmaksuja enemmän kuin saa erilaisia tukia.

b) Arvioi Suomen ja EU:n välisten rahavirtojen merkitystä Suomelle.

Näkökulmia:

- Suomen maksamat jäsenmaksut ovat osa valtion menoja. Jäsenmaksut ovat pois joistakin muista kohteista.
- Suomi saa EU:lta varoja osana unionin aluepolitiikkaa, esimerkiksi maatalouden ja maaseudun kehittämiseen ja erilaisiin tutkimushankkeisiin.
- EU:n jäsenyyden hyötyä Suomelle ei voi laskea pelkästään rahavirroista. Unionin jäsenyys hyödyttää välillisesti yrityksiä monella tavalla. Toisaalta jäsenyydestä on haittoja, joita on vaikea mitata rahassa, esimerkiksi poliittisesta suvereniteetista tinkiminen.

Tehtävä 4

Miksi ja miten Euroopan unioni pyrkii tasaamaan alueiden välisiä elintasoeroja?

Miksi:

- Lähtökohtana on pyrkimys tasa-arvoon.
- Tasauksella edistetään taloudellista yhdentymistä ja EU-kansalaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Elintasoerojen tasaamisen uskotaan myös ehkäisevän poliittisia levottomuuksia ja lisäävän kansalaisten luottamusta yhteiskuntaa kohtaan.

Miten:

- Jäsenmaksut tasaavat eroja, koska toiset ovat nettomaksajia, toiset nettosaajia.
- Aluepolitiikka kattaa noin 35 % unionin menoista.
- Rakennerahastot tukevat investointeja, luovat työpaikkoja ja edistävät ympäristönsuojelua.
- Koheesiorahastot nopeuttavat taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Myös näitä rahoja käytetään investointeihin, työpaikkojen luomiseen ja ympäristönsuojeluun.
- Aluepolitiikka on kaventanut elintasokuilua esimerkiksi Irlannissa 1970-luvulta lähtien.

Tehtävä 5

Mitkä ovat Euroopan keskuspankin tärkeimmät keinot hoitaa rahapolitiikkaa?

- EKP säätelee euroalueen ohjauskorkoa taloussuhdanteiden mukaisesti.
- EKP päättää rahapolitiikasta itsenäisesti: se huomioi koko euroalueen edun eikä ota vastaan neuvoja kansallisilta hallituksilta.
- EKP vaikuttaa markkinoihin jo pelkästään viestimällä tulevista aikeistaan.
- EKP ostaa ja myy arvopapereita.
- Toisinaan EKP ostaa ja myy valuuttoja ja vaikuttaa siten euron kelluvaan kurssiin.
- Velkakriisin seurauksena EKP:n rooli rahoitusjärjestelmän vakauden turvaajana on korostunut.

Tehtävä 6

Mitä perusteluja voi esittää eurojäsenyyden puolesta, mitä taas eurojäsenyyttä vastaan?

Puolesta:

- Hintojen ja palkkojen vertailu on euroalueella helppoa.
- Ulkomaankauppaa käyville yrityksillä ei ole euroalueella valuuttakurssien muutoksista johtuvia riskejä.
- Euro on iso ja vakaa valuutta eikä ole kovin altis maailmantalouden suhdannevaihteluille.
- Inflaatio on ollut euroalueella alhainen ja korkotaso matala.

Vastaan:

- Eurossa mukana olevalla valtiolla ei ole omaa valuuttaa tai rahapolitiikkaa. Esimerkiksi valuutan devalvoiminen viennin helpottamiseksi ei ole mahdollista.
- Euroopan velkakriisi on koskenut erityisesti euroaluetta. Velkakriisi aiheuttaa ongelmia kaikille euromaille, koska luottamuspuola eurojärjestelmää kohtaan haittaa kaikkia. Euromaissa on paljon työttömyyttä, ja talous kasvaa hitaasti.
- Euromaat ovat joutuneet takamaan ja lainaamaan rahaa ylivelkaantuneille jäsenmaille, erityisesti Kreikalle.

Tehtävä 7 (nettitehtävä)

Etsi netistä EU:n tuorein budjetti (käytä esimerkiksi hakusanoja EU annual budget).

- a) Minkälaisiin asioihin EU:ssa käytetään rahaa?**
- b) Mistä EU:n tulot koostuvat?**
- c) Vertaa löytämiäsi tietoja oppikirjan tietoihin: Minkälaisia muutoksia budjetissa on tehty?**
  - opiskelijan oma vastaus